

Trivizier

Molest en
Hoofdtak 1:
hoe zit het?

---

16 tips om
beter te
communiceren

Bestuursleden
Theo de Jong
en Arjan
Princée stellen
zich voor

Bonden en staatssecretaris clashen over 'groeiplan'

IN DEZE TRIVIZIER

- 5 Debies visie
- 9 Advertentie
- 10 Verenigingsnieuws
- 11 Column
- 14 Juridisch
- 15 Quiz
- 18 Belastingsservice
- 23 Probleem TOD KMar
- 24 Medezeggenschap
- 25 Oproep adviesgroep
- 28 Familieberichten
- 30 Morele component
- 31 Puzzel
- 32 Wat doet uw bond voor u?

Versijnt 9 maal per jaar.

ISSN 0925-6237.

Te controleren minimale oplage: 23.500 (print) + 900 (digitaal) exemplaren

REDACTIE

Peter Visser en Daphne de Vos
@: redactie@mijnvbm.nl

REDACTIEMEDEWERKERS

Jacques van Hulzen, Flip Lodesteyn, Ronald van Riel,
Haico Wissink en Erik Westermeyer

VORMGEVING

Samira Ay

DRUK

Senefelder Misset, Doetinchem

ABONNEMENTEN

Abonnementen voor niet-leden van de VBM kosten
€ 9,65 per kwartaal (bij vooruitbetaling).

VERANTWOORDELIJKHEID

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud en gevolgen van redactionele artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor om niet-redactionele artikelen in te korten of te weigeren. Aan de inhoud van de Trivizier kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen alleen na verkregen toestemming van de redactie en met bronvermelding.

LIDMAATSCHAP

Leden van de VBM kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd.

SITEVIZIER

Dit is de online nieuwsbrief van de VBM.
Meldt u aan via onze website:
www.vbm.info

BEZOEKADRESSEN

VBM DEN HAAG

Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

VBM DEN HELDER

Havengebouw
Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

POSTADRES

Postbus 93037
2509 AA Den Haag

TELEFOON

070 3155111
of MDTN (sterretje dan nummer)
*06 54 66 61 56

Vakbonden naar AAC

De krijgsmacht moet groeien. Dat moet snel, maar ook zorgvuldig gebeuren! De stap naar de AAC blijkt helaas noodzakelijk.

| Lees verder op pagina 4

Molest en Hoofdtak 1

Wat gebeurt er met de molestclausule van de hypotheekverzekeraar als jou iets overkomt tijdens inzet voor Hoofdtak 1?

| Lees verder op pagina 6

Vacature

De VBM is op zoek naar een administratief-fiscaal medewerker voor ten minste 24 uur per week.

| Lees verder op pagina 7

Toelage Buitenland

Personeel geplaatst op Curaçao of Sint Maarten heeft vanaf november 2025 een te hoge Toelage Buitenland ontvangen. Wat nu?

| Lees verder op pagina 8

Beter communiceren: 16 tips

Bij de VBM lopen wij soms aan tegen issues die voorkomen hadden kunnen worden door betere communicatie.

| Lees verder op pagina 12

Interview Arjan Princée

In deze Trivizier stellen wij twee nieuwe leden van het dagelijks bestuur aan u voor. Als eerste: Arjan Princée.

| Lees verder op pagina 16

Interview Theo de Jong

Ook nieuw in het dagelijks bestuur: beoogd voorzitter Theo de Jong, infanterist, veteraan en ervaren medezeggenschapper.

| Lees verder op pagina 20

De weerbaarheidsopgave

Is de Nederlandse samenleving voldoende weerbaar tegen militaire of hybride dreiging uit Rusland, China of andere landen?

| Lees verder op pagina 26

Ik ben
KPLDA
b.d. Wesley
Wonnink
(36) en ik
werk sinds
november
2025 bij
de VBM als
helpdeskmedewerker.

Je hebt 12 jaar gediend bij de marine. Welke momenten uit je marinetijd zul je nooit vergeten?

Dat zijn er twee: de missie tegen piraterij in Afrika en de eerste drugsvangst met de Van Speijk. Dat was in de West. Een tanker werd al bijna 5 jaar in de gaten gehouden. Op enig moment enterde het Amerikaanse team dat wij aan boord hadden, het schip. Ik was toen boordschutter, dus op zo'n moment moest je er ook echt staan. Achter een luik zaten allemaal balen cocaïne verstopt. Destijds was het de grootste drugsvangst van de marine.

Wat was je favoriete schip?

Ik heb op 3 schepen gevaren: de Van Speijk, de Johan de Witt en de Tromp. Op zich vond ik een Landing Platform Dock zoals de De Witt interessant, maar de Tromp toch leuker vanwege de actie op een LCF-fregat.

Wat is er leuk aan het werk op de Helpdesk?

De diversiteit aan vragen van militairen en burgers. Er is hier veel kennis op verschillende gebieden.

Wat zijn je hobby's?

Sporten (fitness, hardlopen) en honden; ik heb ook honden getraind voor drugsbestrijding en bestrijding van mensensmokkel. Zelf heb ik nu een Hollandse herder. Die lijken een beetje op de Mechelse herder, maar je ziet ze minder vaak. Waarschijnlijk is dat omdat ze nogal eigenwijs zijn!

WEBSITE

WWW.VBM.INFO

Hier vindt u veel informatie

E-MAILADRESSEN**ALGEMEEN**

VBM@MIJNVBM.NL

BELASTINGSERVICE

BELASTINGSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPPDESK

IBB@MIJNVBM.NL

LEDENADMINISTRATIE/**ADRESWIJZIGINGEN**

LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

REDACTIE

REDACTIE@MIJNVBM.NL

SOCIALE MEDIA

[X.COM/MIJNVBM](https://x.com/MIJNVBM)

WWW.FACEBOOK.COM/MIJNVBM

WWW.LINKEDIN.COM/COMPANY/MIJNVBM

WWW.VBM.INFO

vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Aangesloten bij het Ambtenarencentrum (AC)

Vakbonden naar advies- en arbitragecommissie om Groeiplan Defensie

Op 11 december 2025 heeft de staatssecretaris van Defensie een eenzijdig besluit genomen over het 'Groeiplan Defensie'. Kern van zijn standpunt is dat hij van mening is dat het groeiplan geen overeenstemming behoeft met de centrales van overheidspersoneel in de sector Defensie (de vakbonden), omdat hij van mening is dat het de rechtspositie van het personeel niet raakt.

De VBM en de andere vakbonden zijn het daar vanzelfsprekend niet mee eens, aangezien de uitkomst van veranderingen zoals reorganisaties en herindelingen van kazernes de rechtspositie van militair en burgerpersoneel wel degelijk raakt.

Wij voelen ons dan ook genooddaakt om de handelswijze van de staatssecretaris ter beoordeling voor te leggen aan de advies- en arbitragecommissie (AAC).

In een extra sectoroverlegvergadering op 8 januari hebben de vakbonden de staatssecretaris gevraagd of hij wil terugkeren op zijn eenzijdige besluit. De staatssecretaris heeft aangegeven bij zijn besluit te blij-

ven. Daarna hebben wij hem verzocht om gezamenlijk een arbitrage aan te vragen over dit onderwerp. De staatssecretaris is daartoe niet bereid. Ten slotte hebben de vakbonden hem verzocht om gezamenlijk advies over dit onderwerp aan te vragen. Ook daartoe is de staatssecretaris niet toe bereid. Dan rest voor ons alleen nog de mogelijkheid om vanaf de zijde van de centrales een adviesaanvraag in te dienen bij de AAC. Deze hebben wij op maandag 12 januari aangeboden.

Wij doen dit in gezamenlijkheid met alle centrales, omdat het voor ons een principeel vraagstuk is. De vakbonden hebben de staatssecretaris en de hoofddirecteur personeel (HDP) opgeroepen om zich te houden aan bestaande wet- en regelgeving en gemaakte afspraken en dus de implementatie van het Groeiplan Defensie aan te houden tot er een advies is van de AAC. Ook hiertoe is de staatssecretaris niet bereid.

Wij betreuren dat wij nu met de staatssecretaris een geschil hebben over iets wat wij als overlegpartners een belangrijk

onderwerp vinden. Ook de vakbonden voelen de urgentie van de transformatie van de defensieorganisatie. Wij vinden echter dat dit niet alleen snel kan en moet, maar ook zorgvuldig. Juist omdat we de transformatie van de krijgsmacht belangrijk vinden willen wij vooralsnog al het andere overleg op goede wijze voortzetten. Ook als het gaat om uitbreidingsplannen houden wij ons aan de gemaakte afspraken zoals afgesproken in de 'Bijlage groei'. Naast de gang naar het AAC sluiten de centrales ook andere stappen niet uit op het moment dat Defensie de staande wet- en regelgeving, waaronder de Regeling Overleg Reorganisaties Defensie en/of het URD, overtreedt.

De afgelopen maanden hebben de vakbonden meermaals met de staatssecretaris overlegd over dit onderwerp. Vanuit de vakbonden zijn diverse voorstellen gedaan om een zorgvuldige behandeling van reorganisatie- en uitbreidingsplannen – groot en klein – te borgen. Daarbij gaat het onder meer om toegang van defensiemedewerkers tot het sollicitatieproces, een juiste functietoewijzing, tijdige bevorderingen, correcte toepassing van het afspiegelingsbeginsel voor burgermedewerkers en het juist hanteren van de datum begin geldigheid eenheid.

Kijk voor actuele informatie op www.vbm.info

Zie dit artikel van 18 december 2025 voor meer achtergrondinformatie: <https://www.vbm.info/actueel-2/groei-plan-defensie-eenzijdig-vastgesteld-vakbonden-zeer-ontstemd>

Jean Debie

“Vakbonden stappen naar AAC wegens trage reorganisaties Defensie.”

Zet Defensie vaart achter een grotere en schaalbare krijgsmacht?

In het arbeidsvoorwaardenakkoord 2021-2023 hebben Defensie en de vakbonden afgesproken om de reorganisatieprocessen te versnellen, na de grootschalige Russische invasie in Oekraïne. In deze afspraak werd Defensie gehouden om op het niveau van de Commandant der Strijdkrachten een regie-organisatie in te richten om onder andere te kunnen prioriteren welke reorganisaties als eerste uitgevoerd zouden moeten worden. Daarnaast was de afspraak dat elk defensieonderdeel een expertiseteam zou inrichten om de projectofficiërs belast met reorganisatietrajecten te ondersteunen. Verder zouden de vakbonden driemaandelijks een terugkoppeling ontvangen van de voortgang van de lopende reorganisaties. In de afgelopen jaren werd zeer langzaam invulling gegeven aan het inrichten van expertiseteams met voldoende mensen en kennis van reorganisatieprocessen. Vanuit de vakbonden zijn vereenvoudigingen van reorganisatieproces voorgesteld. Deze zijn deels door Defensie overgenomen. Ook werden versnelde procedures met de CDS en DGB afgesproken indien snelle organisatiewijzigingen vanuit operationeel belang nodig waren. Met daarin de afspraak dat er met ons altijd werd gekeken naar de juiste rechtspositionele toepassing van de regeling ten behoeve van de militair en de burgerambtenaar. De processtap waarin de vakbonden moeten worden betrokken is in tijd zeer beperkt. Vaak gaat dit om enkele weken. Daarentegen heeft het volledige proces aan de zijde van Defensie veel meer tijd nodig; volgens Defensie gemiddeld 15 maanden. De oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn divers. Zo was bij verschillende organisatiedelen de IST-situatie niet op orde, of duurde de interne defensieprocedure van de studiefase naar reorganisatieplan vele maanden of zelfs langer dan een jaar, of duurde het maanden voordat er door organisatiedelen antwoord werd gegeven op door de vakbonden gestelde vragen, enzovoort. Later is een

‘Bijlage groei’ met Defensie overeengekomen, die op dit moment nog steeds wordt gehanteerd. De tijd die de vakbonden in 2025 nodig hadden om de algemene personele aspecten te beoordelen, besloeg in de praktijk van één tot enkele weken na ontvangst van het plan (tot accordering). Het kwam meer dan eens voor dat Defensie geen plannen in het overleg kon aanbieden, omdat het zelf te traag reorganiseerde. Het door Defensie voorgelegde ‘Groeiplan Defensie’ is besproken: de door de vakbonden ingebrachte voorstellen ter verbetering en ter versnelling werden door de staatssecretaris keer op keer afgekeurd. Ook de feitelijke constatering dat de verandersonnelheid het afgelopen jaar niet aan de vakbonden lag, maar aan het onvermogen van Defensie zelf om sneller reorganisatieplannen te maken, mocht niet baten. De staatssecretaris stelde het Groeiplan Defensie eenzijdig vast. Deze handelwijze leidde ertoe dat de vakbonden de stap naar de Advies- en Arbitragecommissie (AAC) nemen om de handelwijze van de staatssecretaris te laten beoordelen. Wij vinden het van essentieel belang dat de rechtspositie van de individuele militair of burgerambtenaar door de vakbonden kan worden getoetst. Vele fouten en veel persoonlijk leed zijn door vroegtijdig ingrijpen van de vakbonden de afgelopen jaren voorkomen.

j.debie@mijnvbm.nl

Hoofdtak 1 en de molestclausule

In de Trivizier van juli/augustus 2025 kon u een artikel lezen over de rechtspositieve gevolgen, mocht de militair worden ingezet voor Hoofdtak 1 (bescherming van het eigen en bondgenootschappelijke grondgebied). Wij hebben het toen gehad over het mandaat, het uitkeringsstelsel inclusief de aanvullende besluiten en belastingtechnische onderwerpen. Deze greep aan onderwerpen leidde tot – logische – aanvullende vragen over onderwerpen die hier ook mee te maken hebben. Maurice Bergsteijn, voorzitter van de afdeling Gelderland Midden van de VBM, heeft aangegeven dat bij zijn achterban de vraag leeft hoe het zit met het inroepen van een molestclausule door een hypotheekverzekeraar als de militair iets overkomt tijdens inzet voor Hoofdtak 1.

Tussen Defensie en het Verbond van Verzekeraars is de ‘Overeenkomst Vredes- en humanitaire operaties’ gesloten. Deze

overeenkomst maakt het voor defensieambtenaren, die kunnen worden ingezet voor vredes- en humanitaire operaties (VHO) in het buitenland, mogelijk om een overlijdensrisicoverzekering voor de financiering van hun eigen woning te sluiten zonder bijzondere voorwaarden. De overeenkomst heeft tot doel om woningbehoud mogelijk te maken voor de nabestaanden van de defensieambtenaar als het overlijden het gevolg is van gevechtshandelingen tijdens vredes- en humanitaire operaties in het buitenland.

Verzekeraars hanteren immers doorgaans een molestclausule om schade door oorlog, gewapend conflict en onlusten (molest) uit te sluiten.

In de Overeenkomst Vredes- en humanitaire operaties is vastgelegd dat deelnemende verzekeraars zich in deze gevallen niet op de molestclausule beroepen. De

regeling is beperkt tot de hoogte van de hypotheek op het moment van overlijden en tot een maximale uitkering van € 400.000. Daarnaast moet de begunstigde van de verzekering dezelfde persoon zijn als degene die mede-eigenaar is (of wordt door vererving) van de woning.

U zult zeggen: er zit een verschil tussen inzet Hoofdtak 1 en VHO. Dat is een terechte constatering. Voor de werking van de overeenkomst is het van belang dat de inzet plaatsvindt onder artikel 100 van de Grondwet (handhaving of bevordering internationale rechtsorde) en niet onder bijvoorbeeld artikel 96 (een oorlogsverklaring). Als dat laatste aan de hand is, dan worden er sowieso vele wetten, regels en overeenkomsten die in vredesomstandigheden gelden, aan de kant gezet.

Wij zijn als sociale partners nog bezig om de afspraak uit het Arbeidsvoorwaardenakkoord van 2024, om het Vergoedingstelsel VHO (VVHO) om te bouwen en uit te breiden naar een Regeling Militaire Inzet (RMI). Maar in relatie tot dit onderwerp, het niet inroepen van de molestclausule, blijft het van belang dat de bewuste inzet gedekt wordt door een artikel 100-brief van het kabinet.

Als er vragen of klachten zijn, dient de defensieambtenaar zich te wenden tot Defensie. Dit aangezien Defensie het verbond van verzekeraars kan aanspreken over het al dan niet juist naleven van de afgesloten overeenkomst.

FUNCTIE: ADMINISTRATIEF-FISCAAL MEDEWERKER**STANDPLAATS: DEN HAAG****SALARIS: TUSSEN € 3.403 EN € 4.568 (PER 1 JANUARI 2026 BIJ 38 UUR PER WEEK)****DIENSTVERBAND: TEN MINSTE 24 UUR PER WEEK****CONTRACT: TIJDELIJK CONTRACT MET UITZICHT OP EEN VAST CONTRACT**

De Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel (VBM) komt op voor de belangen van haar leden, zijnde (ex)medewerkers van Defensie. Hieronder valt het invullen van inkomstenbelastingformulieren voor de leden, hun partner en inwonende kinderen. Tevens verzorgt de VBM aanvragen voor huur- en zorgtoeslagen. Dit gebeurt vooral in de maanden maart en april op diverse locaties in het binnen- en buitenland en daarvoor heeft de VBM een team van circa 15 vrijwilligers (belastingteam).

Wij zoeken:

Een collega die de penningmeester/het hoofd belastingzaken ondersteunt in de planning en die die locaties, de data en daaraan gekoppeld de belastinginvullers voor met name de maanden maart en april regelt. En verder leden met fiscale vragen over de inkomstenbelasting te woord staat, IB-aangiftes invult, overlegt/correspondeert met de Belastingdienst en allerlei andere voorkomende werkzaamheden ter hand neemt. Tevens zoeken we een collega die de boekhouding van de VBM accuraat verwerkt, onder toezicht van de penningmeester en in samenwerking met onze accountant.

Vaardigheden:

- MBO+ werk- en denkniveau op

belastingtechnisch vlak

- Goede planningsvaardigheden
- Servicegerichtheid
- Zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Accuratesse
- Een proactieve, ondernemende houding
- Een goede schriftelijke en mondelinge uitdrukkingsvaardigheid
- Pre: ervaring in boekhouding

Wij bieden:

- Een uitdagende, afwisselende en zelfstandige functie, binnen een gezellig team.
- Een jaarcontract voor ten minste 24 uur per week met de mogelijkheid op verlenging/een vast contract.
- Uitstekende arbeidsvoorwaarden;

salaris tussen € 3.403 en € 4.568 (per 1 januari 2026 bij 38 uur per week). Een goede pensioenregeling (70% van de premie wordt door de werkgever betaald) en secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals reiskostenvergoeding (een NS Businesscard als je met het OV komt).

Geïnteresseerd?

Stuur dan jouw motivatiebrief en cv vóór 15 februari 2026 naar de VBM, t.a.v. Jacqueline de Werker-Bekx, j.dewerker@mijnvbm.nl

Bel of mail voor meer informatie naar Luminita Ligtenberg (l.ligtenberg@mijnvbm.nl) of Jacqueline de Werker-Bekx (070-3155111)

Te hoge Toelage Buitenland voor personeel op Curaçao en Sint Maarten

Eind 2025 kreeg de Helpdesk van de VBM van meerdere leden die zijn tewerkgesteld op Aruba of Bonaire de vraag, waarom hun toelage sterk negatief afweek van hun collega's op de andere 2 eilanden. Wij hebben dit signaal aan de orde gesteld bij Defensie, die vervolgens een nader onderzoek heeft verricht. Hieruit bleek dat personeel dat voor Defensie op Curaçao of Sint Maarten is geplaatst, vanaf november 2025 een te hoge Toelage Buitenland heeft ontvangen. Met ingang van februari 2026 zal dit personeel weer de correcte toelage krijgen. Het teveel ontvangen bedrag wordt niet teruggevorderd.

De Toelage Buitenland bestaat uit 3 componenten: de koopkrachtcomponent, de verblijfscomponent en de verplaatsingscomponent. Voor het berekenen van de hoogte van de toelage wordt gebruikgemaakt van een dataset die wordt aangeleverd door een externe partij. In

de aangeleverde dataset van oktober 2025 is een fout gemaakt.

De fout zit in de koopkrachtcomponent (KKC). De KKC is een percentage dat de 'relatieve duurte' aangeeft in een bepaald land ten opzichte van Nederland. De KKC zorgt er dus voor dat de koopkracht die de militair of burger in Nederland had, gehandhaafd blijft in het land van plaatsing. De KKC wordt bepaald op basis van de prijs van producten in de boodschappenmand en de koers van de lokale valuta ten opzichte van de euro. Deze 'index' wordt tweemaal per jaar aangeleverd door een externe partij: in april voor de berekening vanaf de maand mei en in oktober voor de berekening vanaf de maand november. In de tussenliggende maanden kan de index nog gecorrigeerd worden voor eventuele koersschommelingen. Dit leidt zo tot de berekening van de KKC. Deze gegevens worden ook gebruikt voor de berekening van de verblijfscomponent.

In oktober 2025 is een verkeerde (te hoge) index aangeleverd voor de eilanden Curaçao en Sint Maarten. Met als gevolg dat het personeel geplaatst op die eilanden met het salaris van november en december 2025 een te hoge Toelage Buitenland heeft ontvangen.

Personeel geplaatst op Aruba of Bonaire ontving wel de correcte toelage.

Toen de fout was ontdekt, heeft de externe partij alsnog een correcte dataset aangeleverd voor Curaçao en Sint Maarten. Deze zal vanaf februari 2026 worden gehanteerd, zodat het betreffende personeel met ingang van die maand weer de juiste toelage zal ontvangen.

Defensie heeft de centrales (de vakbonden) hierover geïnformeerd. De vakbonden zullen deze gang van zaken met Defensie bespreken in het overleg van de Werkgroep Algemene en Financiële Rechtstoestand (AFR) van eind januari.

Op
Groen

Krijg 10% korting

✓ Op o.a. je auto-, woonhuis- en inboedelverzekering

Combineer slim en bespaar direct.

Profiteer nu van 10% korting op je auto-, woonhuis-, inboedel- én aansprakelijkheidsverzekering. En het wordt nog beter: sluit je zowel een nieuwe woonhuis- als inboedelverzekering af? Dan krijg je naast korting een doorlopende reisverzekering cadeau. Hoe werkt het? Vraag je woonhuis-, inboedel- én doorlopende reisverzekering tegelijk, op dezelfde dag aan en na één jaar krijg je de volledige premie van de doorlopende reisverzekering terug. Zo ben je in één keer goed verzekerd, thuis én onderweg.

En je persoonlijke spullen op de kazerne? Die zijn standaard meeverzekerd bij onze inboedelverzekering dankzij de kazernedekking.

Scan de QR-code of ga naar opgroen.nl/vbm/korting en vergelijk en bereken je premie. Vervolgens wordt je korting berekend. Tevreden? Sluit je verzekering af. Bij groen licht kun je een account aanmaken en 24/7 inloggen.

VBM IN HET NIEUWS

Bonden boos om kritiek Tuinman over hervormen krijgsmacht: 'Wij liggen helemaal niet dwars'

De vakbonden voor defensiepersoneel zijn woedend op demissionair staatssecretaris Tuinman van Defensie, schrijft De Telegraaf op 18 december 2025. De staatssecretaris had in een eerdere editie van die krant de bonden ervan beschuldigd dat ze dwarsliggen bij het hervormen van de krijgsmacht.

Aanpassingen zijn nodig om de grote instroom van nieuwe militairen aan te kunnen, maar volgens de BBB-bewindsman strubbelen de bonden tegen. De Wet Militaire Basiskeuring moet worden aangepast. Tuinman wil de wijziging desnoods doordrukken, ook als de bonden niet meewerken. "Dan doe ik het eenzijdig. Want het kan niet langer meer. We hebben geen tijd te verliezen."

Een 'leugenachtige uitspraak', reageerde Jean Debie van de VBM. Hij zegt dat er met de bonden nooit is overlegd over aanpassing van de Wet Militaire Basiskeuring. In een later overleg heeft de staatssecretaris zijn excuses aangeboden voor de uitspraken in De Telegraaf.

Heeft u vragen over P&O-zaken ... ?

Heeft u vragen over uw salaris, toelagen, salarisnummer, klikmaanden, etc.? Dan adviseren we u om deze éérst voor te leggen aan DCHR (DienstenCentrum Human Resources). Zij zijn op de hoogte van uw specifieke situatie en kunnen u daarom het beste informeren over specifieke zaken. Door eerst contact op te nemen met DCHR krijgt u vaak direct het antwoord op uw vraag en kunnen eventuele onduidelijkheden snel worden opgehelderd. Telefoon: (088) 9500 500, optie 3.

Bent u het niet eens met het antwoord van DCHR of heeft u na hun reactie nog steeds vragen? Dan kunt u zich altijd bij ons melden. Wij staan klaar om u verder te helpen en waar nodig voor u op te komen.

Papier besparen?

Wilt u de Trivizier voortaan liever digitaal ontvangen in plaats van op papier? Dat kan. Scan de QR-code en vul het formulier in op www.vbm.info/magazine/digitaal.

Of geef uw e-mailadres en uw registratienummer of werknemersnummer via e-mail door aan: redactie@mijnvbm.nl en schrijf erbij dat u de Trivizier alleen nog digitaal wilt ontvangen. Hoe werkt het? Telkens als er een nieuwe Trivizier verschijnt, sturen we u een link waarmee u de Trivizier digitaal kunt lezen. Let er dan wel op dat, wanneer in de toekomst uw e-mailadres verandert, u die wijziging doorgeeft aan redactie@mijnvbm.nl.

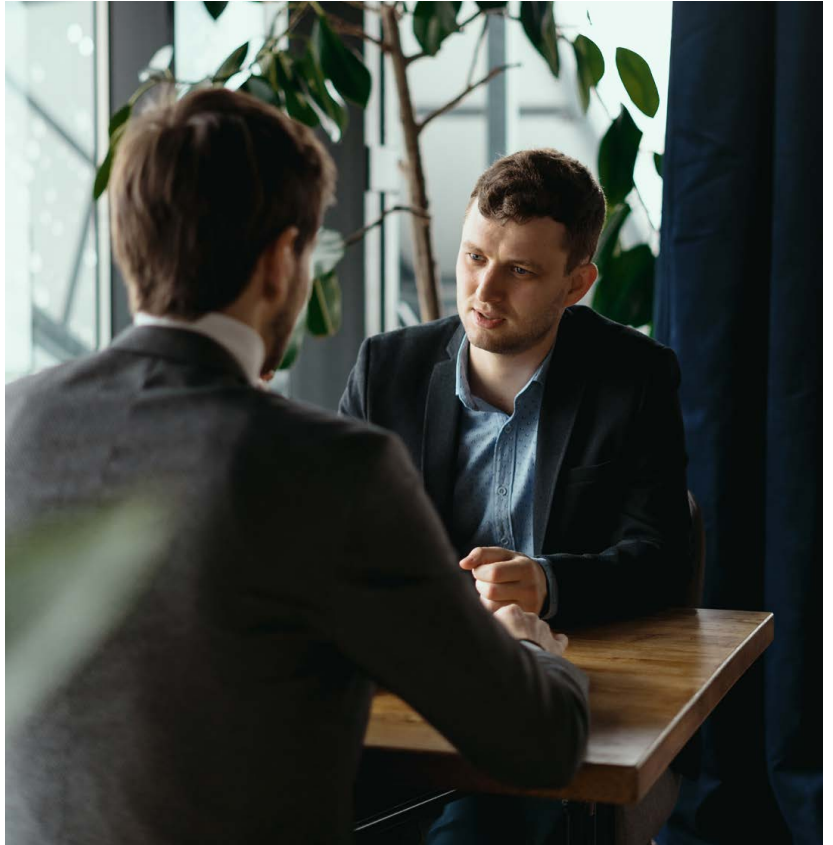

Vakantieperikelen

Qua vakantieplanning heeft uw columnist het geluk niet aan zijn kont hangen. Of misschien moet de conclusie zijn dat de landen die hij bezoekt weinig benijdenswaardig zijn. Waar hij verschijnt, breekt prompt onrust uit. Zo werd in de jaren negentig een vakantie geboekt naar Joegoslavië. Indertijd nog één land, maar het rommelde al flink tussen de verschillende deelrepublieken. Dat had voor de indertijd matig gevulde portemonnee een groot voordeel: vanwege de oorlogsdreiging kon voor een prikkie de OAD-bus worden gepakt richting de Adriatische kust, waar het goed toeven bleek. Het enige dat er herinnerde aan de gevreesde schermutselingen was een noodkreet van de toenmalige vriendin die tijdens een middagslaapje straaljagergeluiden meende te horen. Het bleek een stofzuiger te zijn in de bovengelegen kamer. Daags voor de beoogde thuisreis sloeg alsnog de vlam in de pan. De oorlog bleek begonnen en voor het hotel stonden midden in de nacht twee bussen met afgeplakte ramen klaar voor de evacuatie. Met een snelle draagvleugelboot werd het handjevol Nederlandse toeristen naar het veilige Italië gevaren. Aldaar wachtten een luxe lunch én een speech met excuses van een OAD-directeur. In een extreem luxe touringcar werd de terugreis naar Nederland ingezet, waar na aankomst een copieus diner klaarstond. En dat alles voor een luttele 270 gulden. Een regelrechte aanrader, zo vonden we. Jaren later stonden de rugzakken al klaar voor een rondreis door het Midden-Amerikaanse Yucatan, toen doordrong dat opstandige rebellen in zowel Guatemala als Mexico de oorlogskas trachtten te spekken door toeristen te overvallen. En inderdaad, tijdens een nachtelijke rit door Mexico drong een tweetal zwaarbewapende heerschappen de bus binnen. Ze gingen met de pet rond en namen gelukkig genoeg met een paar muntjes als bijdrage. Ongeschonden haalden we de eindstreep in Playa del Carmen, waar cocktails en fraaie zwembaden een perfect decor vormden voor de debriefing van de stressvolle busreis. In de verre vakantie regio bleef het na thuiskomst nog jaren onrustig. En nu is afgelopen zomer dus een wintertripje naar de zon geboekt. U raadt het al: het wordt Curaçao. Prompt nam in de Caribische regio de spanning toe met alle inmiddels bekende gevolgen van dien. Op grond van eerdere ervaringen maak ik me maar geen zorgen. Alleen het voorgenomen vistripje is uit het programma geschrapt. Je zult immers maar voor drugskoerier worden aangezien. Op Mambo Beach worden straks plannen gemaakt voor de zomervakantie van 2026, zo is het voornemen. De hierbij uitverkoren bestemming is bij voorbaat gewaarschuwd.

16 tips om beter te

Bij de VBM en BBTV lopen wij met enige regelmaat aan tegen issues die voorkomen hadden kunnen worden door goede communicatie aan de voorkant. Het kan dan gaan om problemen bij reorganisaties, innovaties, veranderingen, Hoofdtak 1 en andere zaken binnen de defensie-bedrijfsvoering. Goede communicatie is niet alleen belangrijk voor het hoofd diensteenheid (HDE), de commandant of directeur, maar ook vanuit de medezeggenschap. Maar hoe bereik je dat? Hieronder een 16-tal tips om beter te communiceren, gebaseerd op een verzameling tips van trainings- en adviesbureau IMK Opleidingen. Sommige van deze tips lijken misschien een 'open deur', maar in de praktijk zien we dat goede communicatie leidt tot meer (wederzijds) begrip, betere samenwerking, sterkere onderlinge relaties, terwijl misverstanden, spanningen en conflicten worden voorkomen. Gevolg hiervan is dat doelen efficiënter kunnen worden bereikt. Goede communicatie verhoogt de productiviteit, het werkplezier en draagt bij aan een veiliger en meer betrokken werkomgeving en een meer constructieve sfeer.

TIP 1

Bereid gesprekken goed voor! Veel miscommunicatie ontstaat doordat gesprekken of instructies te haastig worden gegeven. Neem vooraf de tijd om na te denken over de belangrijkste punten, wat je precies wilt overbrengen en welke informatie de ander nodig heeft. Door voorbereid een gesprek in te gaan, communiceer je helderder en doelgerichter.

TIP 2

Luister actief naar de ander. Wanneer een collega iets vertelt, luister dan met volle aandacht, ook wanneer je zijn mening of standpunt niet deelt. Laat de ander uitpraten, vul niet in, en blijf met je gedachten bij het gesprek. Stel vragen voor meer verduidelijking en vat samen wat je hebt gehoord. Actief luisteren laat zien dat je interesse en

respect hebt voor je gesprekspartner. En dit respect krijg je vaak terug.

TIP 3

Geef iedereen de ruimte om te spreken. In vergaderingen, overlegbijeenkomsten en gesprekken zijn het vaak dezelfde personen die de toon zetten. Maar stille collega's hebben vaak net zulke waardevolle ideeën. Geef dus bewust iedereen de kans om iets te zeggen. Door actief mensen te betrekken, kan iederéén input leveren.

TIP 4

Pas je taalgebruik aan. Niet iedereen beschikt over dezelfde kennis. Een onderofficier Technische Dienst heeft bijvoorbeeld heel andere kennis dan een locatiemanager bij Paresto. Pas daarom je taalgebruik aan en vermijd vak-

communiceren!

jargon waar dat niet gepast is. Dit voorkomt misverstanden en zorgt ervoor dat je boodschap helder overkomt.

TIP 5

Deel altijd het waaróm achter je boodschap. Duidelijke communicatie gaat verder dan alleen vertellen wát je wilt. Als je transparant bent over je beweegredenen voelen collega's zich serieus genomen en begrijpen ze beter hoe hun werk bijdraagt aan het geheel.

TIP 6

Communiceer zo duidelijk mogelijk. Leg liever iets te veel uit dan te weinig. Duidelijk communiceren betekent dat je boodschap maar op één manier te begrijpen is. De ander weet precies wat je bedoelt en wat je van hem of haar vraagt.

TIP 7

Gebruik positief taalgebruik. De ervaring leert dat positieve taal bijdraagt aan een fijne samenwerking. Benadruk niet wie er iets fout deed, maar focus op het samen oplossen van een probleem. Hiermee zorg je voor een prettige en open sfeer waarin iedereen zich vrij voelt om mee te denken.

TIP 8

Denk in oplossingen, niet in problemen. Dat lijkt misschien een dooddoener, je moet niet blijven hangen in wat er allemaal misging. Richt je op wat er wél kan en hoe je samen verder komt. Dat werkt motiverend en voorkomt dat gesprekken verzanden in negatieve energie of schuldvragen.

TIP 9

Maak het concreet! Geef concreet en eerlijk aan wat de ander kan verwachten. 'Ik ga het vanmiddag aanvragen en verwacht dat ik je over drie dagen antwoord kan geven.' Dit voorkomt onduidelijkheid en schept vertrouwen. Zelfs bij een kort telefoongesprek kun je mensen meenemen in wat je doet: 'Momentje, ik kijk nu in het systeem'.

TIP 10

Spreek zelfverzekerd en to-the-point. Gebruik geen twijfelwoorden en wees duidelijk. Op die manier kom je

daadkrachtig over en neemt de ander je sneller serieus.

TIP 11

Geef complimenten. Positieve feedback en complimenten werken vaak motiverender dan kritiek. Een compliment, bijvoorbeeld over hoe zorgvuldig iemand werkt, zorgt ervoor dat deze collega ook in de toekomst zorgvuldig blijft werken. Bovendien creëert het een positieve werksfeer waarin collega's elkaar waarderen en motiveren.

TIP 12

Vraag actief om feedback. Van feedback kun je leren en door zelf om feedback te vragen, laat je ook zien dat je openstaat voor groei. Je collega's voelen zich hierdoor vrijer om hun mening te delen. Luister ook aandachtig naar de feedback.

TIP 13

Spreek mensen constructief aan op gedrag. Merk je dat een collega zich op een manier gedraagt die niet passend is? Spreek iemand aan en focus daarbij op het gedrag, niet op de persoon.

TIP 14

Geef fouten toe. Door jouw fouten toe te geven en excuus te maken wanneer dat nodig is, creëer je een open en respectvolle sfeer.

TIP 15

Kies – als uitgangspunt – geen kant in meningsverschillen. Bij een conflict of meningsverschil is het verleidelijk om voor één kant te kiezen. Toch is het vaak beter om te zoeken naar de overeenkomsten en een oplossing waar beide partijen zich in kunnen vinden. Dit voorkomt dat conflicten escaleren en stimuleert een gezonde teamdynamiek.

TIP 16

Bied, waar nodig, hulp aan. Wat heeft dat met communiceren te maken, zul je denken? Effectief communiceren betekent ook dat je laat zien dat je bereid bent om anderen te helpen. Gevolg: een collega die weet dat jij klaarstaat, zal sneller iets met je delen of jou helpen in de toekomst.

Defensie en nevenwerkzaamheden: wat mag wel en wat mag niet?

Laatst werden we benaderd door een VBM-lid dat tijdelijk geen werkzaamheden mocht verrichten voor Defensie. Hij was geschorst 'in het belang van de dienst' omdat de MIVD van plan was zijn VGB in te trekken (verklaring van geen bezwaar). Thuis kwamen de muren al snel op hem af. Hij wilde daarom weten of hij tijdens zijn schorsing nevenwerkzaamheden mocht verrichten bij een andere werkgever.

In beginsel is het toegestaan om nevenwerkzaamheden te verrichten. Als deze nevenwerkzaamheden de dienstuitoefening bij Defensie kunnen raken, moet u deze op voorhand melden aan het hoofd van de diensteenheid (HDE) door middel van een registratieformulier. Het HDE beoordeelt vervolgens of de nevenwerkzaamheden verenigbaar zijn met de functieervulling bij Defensie.

Het is in de eerste plaats aan u om te beoordelen of de nevenactiviteiten – betaald of onbetaald – moeten worden gemeld. Daarbij moet u rekening houden met de volgende criteria, die kunnen aangeven of er mogelijk een conflict ontstaat met uw werk bij Defensie.

1. Belangenverstrengeling

Hierbij staat de vraag centraal of (1) u in uw nevenwerkzaamheden voordeel geniet uit iets dat u in uw ambtelijke hoedanigheid kan beïnvloeden of (2) u uit uw nevenwerkzaamheden voordeel kan trekken uit (voor)kennis die u op grond van uw ambtelijke hoedanigheid heeft.

2. Botsing belangen

Is er tegenstrijdigheid denkbaar of te verwachten tussen het defensiebelang in het algemeen of de belangen die u in uw functie geacht wordt te dienen en de belangen verbonden aan de nevenactiviteit?

3. Schade voor het aanzien van het ambt

Is de nevenwerkzaamheid wettelijk toegestaan? Brengt de nevenwerkzaamheid handelingen of werkzaamheden met zich mee die zich niet goed verhouden tot de ambtelijke positie? Zo is bijvoorbeeld op grond van de wet voor elke militair verboden om nevenwerkzaamheden te verrichten als portier of lijfwacht,

omdat de militair vanuit die hoedanigheid betrokken kan raken bij geweld of ontregeligheden.

4. Onvoldoende beschikbaarheid voor uw functie

Brengt de nevenwerkzaamheid een dermate groot tijdsbeslag met zich mee, dat de beschikbaarheid voor de ambtelijke functie in het gedrang kan komen? Hierbij speelt mee, dat u als werknemer met meerdere werkgevers, ook zélf een verantwoordelijkheid heeft om binnen de normen van de Arbeidstijdenwet te blijven.

5. Betrokken raken bij aannemingen of leveranties ten behoeve van openbare diensten

Kan de nevenwerkzaamheid leiden tot een zakelijk of persoonlijk deelnemen van u aan het leveren van goederen of diensten aan overheidsinstanties? Zo ja, dan is de nevenwerkzaamheid verboden, tenzij uitdrukkelijk namens de Minister toestemming wordt gegeven door de autoriteit (artikel 126e AMAR en 152 BARD).

6. Schending van geheimhoudingsverplichting

Brengt de nevenwerkzaamheid een risico met zich mee, dat u aan onbevoegden gegevens, de dienst betreffende, kan openbaren die naar hun aard onder de geheimhoudingsplicht vallen?

7. Onoorbare beïnvloeding

Bestaat er een risico dat u in uw nevenwerkzaamheid wordt blootgesteld aan beïnvloeding door derden op een wijze, waardoor uw ambtelijke integriteit zou kunnen worden aangetast?

8. Omstandigheden van het concrete geval

Tot slot spelen de omstandigheden van het concrete geval een rol bij de beoordeling. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat bepaalde nevenwerkzaamheden in beginsel verenigbaar zijn met de dienstuitoefening, maar u deze alsnog niet mag verrichten gezien uw specifieke functie binnen Defensie.

Gaat u nevenwerkzaamheden verrichten? Dan is het altijd verstandig om deze op voorhand te melden. U weet immers nooit of het HDE uw visie voor wat betreft de (on)verenigbaarheid van de nevenwerkzaamheid deelt. Bovendien is het mogelijk dat het ten onrechte niet melden van onverenigbare nevenwerkzaamheden plichtverzuim kan opleveren.

Test uw MC-kennis!

De VBM ondersteunt de medezeggenschap binnen Defensie. Ons Bureau Ondersteuning Medezeggenschap (mzo@mijnvbm.nl) kan een medezeggenschapscommissie (MC) adviseren over reorganisaties, geschillentrajecten, arbeidsomstandigheden en tal van andere zaken. Bent u op de hoogte van de mogelijkheden en rechten die een MC heeft? Test hieronder uw kennis! Kijk voor de antwoorden op pagina 24.

1 Welk medezeggenschapsorgaan handelt op het niveau van een specifieke diensteenheid en behandelt zaken die de eenheid direct aangaan?

- A De Centrale Medezeggenschapscommissie (CMC)
- B De Defensieonderdeel Medezeggenschapscommissie (DMC)
- C De MC
- D Op het niveau van de diensteenheid is er geen medezeggenschap

2 Bestaat er een medezeggenschapsorgaan op departementsniveau, dat defensiebrede aangelegenheden behandelt?

- A Ja, de CMC
- B Nee, hier geldt het primaat van de politiek
- C Nee, daarvoor bestaat al het Sectoroverleg Defensie
- D Ja, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapscommissie (GMC)

3 Welke stelling is juist?

I: MC's hebben onder andere recht op informatie, advies en instemming (overeenstemmingsvereiste) over besluiten.
II: Veel voorkomende thema's in de MC zijn veiligheid, welzijn, arbeidsomstandigheden, arbeidstijden (zoals werk- en rusttijden) en reorganisaties.

- A Alleen stelling I is juist
- B Alleen stelling II is juist
- C Beide stellingen zijn juist
- D Beide stellingen zijn onjuist

4 De bevoegdheden van de MC zijn geregeld in artikel 25-30 van...

- A het URD
- B het AMAR
- C het BMD
- D het BARD

5 De faciliteiten en voorzieningen van de MC staan vooral geregeld in ...

- A de kazerneorder
- B het BMD
- C de commandantenaanwijzing
- D geen van bovenstaande is juist

NIEUW DB-LID ARJAN PRINCÉE

‘Niet de hakken in het zand, maar anticiperen’

Arjan Princée is op 28 november benoemd in het dagelijks bestuur van de VBM. Het onderwerp belangenbehartiging liep al zo'n 15 jaar als een 'tweede lijn' door zijn loopbaan, met als uitgangspunt: niet de hakken in het zand, maar pro-actief meedenken en anticiperen. In 2011 werd Arjan Princée actief in de medezeggenschap en in 2018 in de VBM-adviesgroep DOSCO.

Vervolgens kwam hij in 2019 in het afdelingsbestuur van de afdeling Utrecht. Eind 2019 werd Arjan gekozen in het algemeen bestuur en nu dus in het dagelijks bestuur. Dat betekent dat hij zijn functie als hoofd regiegroep bij het Dienstencentrum Internationale Ondersteuning Defensie (DCIOD) vaarwel moest zeggen.

Wat beweegt jou om je functie bij DCIOD op te zeggen voor een avontuur bij de vakbond?

“Het is voor mij een nieuwe uitdaging, die tegelijkertijd in het verlengde ligt van mijn betrokkenheid in het algemeen bestuur en de medezeggenschap. Ik ben gemotiveerd om dat verder op te pakken. Mijn laatste functie lag op het scheidings-

vlak tussen facilitair - wat mijn achtergrond is - en P&O. Ik was verantwoordelijk voor 5 afdelingen die zich bezighouden met de ondersteuning van medewerkers die in het buitenland geplaatst zijn. Vaak ging het over regelgeving en de toepassing daarvan. Die combinatie is erg leuk en kom ik bij mijn rol in het dagelijks bestuur ook weer tegen.”

Wat wordt jouw rol binnen het bestuur?

“Ik ben beoogd secretaris. Dat betekent dat ik het werk ga overnemen van Jacqueline de Werker-Bekx. We dragen stapsgewijs het werk over. Vroeger was zij secretaris-penningmeester. Het penningmeesterschap ligt inmiddels bij Luminita Ligtenberg. En voordat er bezorgde lezers gaan bellen: Luminita blijft ook gewoon de Belastingservice doen. Ik neem de secretaristaken voor mijn rekening, het gebouwbeheer en het secretariaat. Ik heb in mijn eerste maanden bij de VBM al gemerkt dat het heel afwisselend is. Het ene moment ben je bezig met een hek dat gemaakt moet worden, of een lift, dan ben je iets aan het regelen met een afdeling en daarna ben je weer een stukje tekst aan het dichten voor een wijziging van de statuten, voor de notaris of de Kamer van Koophandel.”

Welk advies heeft Jacqueline de Werker jou gegeven?

“Heel veel adviezen. Jacqueline is niet zo groot, maar ik kom erachter dat het heel ‘grote schoenen’ zijn om te vullen. Ze heeft 22 jaar ervaring en als secretaris sta je 24/7 ‘aan’ en dat snap ik ook, want je bent 24 uur per dag secretaris. Maar ik wil proberen het werk zo veel mogelijk in de werkdagen te doen en ook de werk-privébalans erin te houden. En ondanks alle tips, adviezen en de intensieve inwerkperiode zal ik ongetwijfeld hier en daar nog wel fouten gaan maken.”

Jij hebt nog je militaire dienstplicht vervuld. Wat was jouw functie destijds?

“Ik ben opgekomen in ‘t Harde. Ik zou eigenlijk stukscommandant worden, maar toen kwam er een verzoek uit Vught: ze waren op zoek naar instructeurs om de AMO te verzorgen. Dat was een beroepsfunctie, maar dienstplichtige onderofficieren mochten dat ook doen. Ik heb toen een verzoek ingediend of ik daarvoor in aanmerking mocht komen en dat is goedgekeurd, dus na 2 maanden in ‘t Harde ben ik naar Vught gegaan, naar het Genie Opleidingscentrum. Ik heb training gehad bij het OCDML, het Opleidingscentrum voor didactiek en militair leiderschap op de Generaal De Bonskazerne in Grave, en ben toen instructeur geworden bij de Genie.

Na mijn dienstdtijd van 14 maanden wilde ik langer blijven, want Defensie – en in het bijzonder het lesgeven aan dienstplichtige soldaten – lag me goed. Maar in samenspraak met het thuisfront heb ik toch een andere keuze moeten maken, mede omdat er op dat moment grote bezuinigingen aan zaten te komen bij de landmacht. Die kwamen er inderdaad, bedenk dat wat we toen – rond 1990 – nog ruim 900 tanks hadden!

Na mijn dienstdtijd ben ik eerst als medewerker bij mijn ouders in het cateringbedrijf gaan werken. Daarna verder als mede-eigenaar en ten slotte als eigenaar. Nadat ik gestopt was met het bedrijf, kwam ik in 2006 weer bij Defensie terecht, als cateringmanager op Vliegbasis Volkel, toen Paresto net opgericht was. Dat was een bijzondere tijd. Commandanten waren gewend dat iedereen die in het bedrijfsrestaurant rondliep, ten dienste stond van de vliegbasis en het personeel. Waar in het verleden iedereen begon te rennen als de commandant vroeg om koffie, kwam nu de wedervraag: heeft u een aanvraag?

Vervolgens ben ik locatiemanager Paresto geworden op de locatie Vredepeel, waarna ik ben overgestapt naar de wondere wereld van facility management bij Defensie. In 2008 als hoofd bedrijfsbureau op de Van Hornekazerne in Weert en in 2011, na de oprichting van het Facilitair Bedrijf Defensie, als locatiemanager in Eindhoven en Vredepeel. Na weer een reorganisatie ben ik in 2016 bij DCIOD terechtgekomen. Vooral in die laatste functie ben ik me meer en meer gaan bezighouden met medezeggenschap en alles wat daarbij komt kijken, zowel op het niveau van DCIOD als op divisie- en defensieonderdeelsniveau en is belangenbehartiging steeds meer als een rode draad door mijn carrière gaan lopen. Enerzijds omdat het mij erg interesseert, anderzijds omdat ik het belangrijk vind dat Defensie het goed regelt voor de medewerkers.”

Tot slot: wat zijn je hobby's?

“Een van mijn hobby's is rijden op de vrachtwagen. Ik heb bij Defensie mijn vrachtwagenrijbewijs mogen halen van mijn opleidingsbudget. Voor een transportbedrijf rijd ik 1 à 2 keer per maand in het weekend. Er zitten best leuke ritten bij, vaak in de regio of naar Schiphol, maar ook naar Duitsland, Luxemburg, België of Frankrijk. Soms lossen onder de vleugel van een vliegtuig, laden aan het dock of met een vorkheftruck, dat is toch leuk om mee te maken!

Daarnaast rijd ik graag motor en ben ik Formule 1-fan. Ik ben bijvoorbeeld naar de Grand Prix in Oostenrijk geweest, al moet ik toegeven dat je daar de race veel minder goed kunt volgen dan op televisie.”

Arjan is getrouwd met Angèle. Ze hebben een zoon en een thuiswonende dochter.

Onze GRATIS belastingsservice is al jarenlang een groot succes. Wij verzorgen de aangifte 2025 voor u, uw partner en thuiswonende kinderen jonger dan 27 jaar. Meld u snel aan, de belangstelling is zeer groot en vol is vol!

Hoe werkt het?

Ga naar www.vbm.info. Klik in het witte menu op Belastingsservice. Bent u nog in het bezit van uw lidmaatschapnummer en wachtwoord, dan kunt u zich gelijk aanmelden/inloggen.

Volg anders onderstaande stappen voor het opzoeken en aanmaken van uw lidmaatschapnummer en wachtwoord. Aanmelden via internet kan tot 1 mei 2026 of zolang er plaats is op de door u gewenste locatie.

1

1 Klik op 'lidmaatschapnummer zoeken'. Vul uw achternaam en geboortedatum in (xx-xx-xxxx = dag-maand-jaar). Klik op zoeken.

2

2 U bent gevonden. Klik op het lidmaatschapnummer om door te gaan.

3

3 Vul de ontbrekende gegevens in. Maak zelf uw wachtwoord aan. E-mail, telefoonnummer en/of mobiel zijn ook verplichte velden. Klik dan op aanmelden.

4

4 Bevestig de ontvangen e-mail door op de activatielink te klikken in dit bericht. Klik in dit scherm op HIER om in te loggen.

5

5 Log in met uw lidmaatschapnummer en wachtwoord.

6

6 Selecteer hier de locatie, datum en tijdstip.

Spelregels

- Uitsluitend particuliere aangiftes (géén winstaangiften).
- Bij voorkeur aanmelden via internet.
- Kunt u vóór 1 mei 2026 geen aangifte doen, dan dient u ZELF tijdig uitstel voor uzelf en uw partner aan te vragen bij de Belastingdienst: 0800-0543 (houdt uw Burgerservicenummer(s) bij de hand).

Machtiging

Heeft u ons doorlopend gemachtigd voor uw belastingaangifte en is in 2025 uw situatie nagenoeg hetzelfde als in 2024?

Dan hoeft u niet per se naar een locatie te komen, om uw belastingaangifte door ons te laten doen.

U kunt bij de locaties "MACHTIGING" aankruisen en we verzorgen uw belastingaangifte op afstand.

Antillengangers opgelet!

Bij uitzending naar de Antillen wordt u uitgeschreven uit de Gemeentelijke Basisadministratie. Van de Belastingdienst ontvangt u dan een vragenbrief "Verzoek om informatie bij emigratie". Het is van groot belang dat u die vragen zorgvuldig beantwoordt en aangeeft militair te zijn!

Indien u dat niet doet of u heeft geen formulier ontvangen, dan beschouwt de Belastingdienst u als emigrant en ontvangt u het zgn. M-formulier en is het onmogelijk om op de normale manier belastingaangifte te doen. Geef u op voor de Belastingsservice op de Antillen. Zie onder: Welke buitenlandlocatie kiest u?

Deadline internet

Tot **1 mei 2026** of zolang er plaats is op de door u gewenste locatie.

Deadline bon

1 april 2026.

Bevestiging

Nadat u zich heeft aangemeld krijgt u een bevestigingsbrief toegestuurd per mail. Deze mail belandt wel eens in de spamfolder van uw e-mailprogramma. Wij raden u aan dit te checken mocht u niets hebben ontvangen.

Aanmeldbon

Voorletter(s)

Achternaam

Straat

Postcode + woonplaats

Telefoon privé (verplicht)

Telefoon werk

Registratienummer/werknemersnummer
of geboortedatum

E-mailadres

Op welke werkdagen tussen 9 maart en
15 mei 2026 bent u verhinderd?

Binnenland

Zet een kruisje bij de plaats waar u
geholpen wilt worden.

- ☐ Amersfoort
- ☐ Amsterdam
- ☐ Apeldoorn
- ☐ Assen
- ☐ Bergen op Zoom
- ☐ Breda
- ☐ Capelle a/d IJssel
- ☐ Den Bosch
- ☐ Den Haag
- ☐ Den Helder (overdag)
- ☐ Den Helder (avond)
- ☐ Ede/Harskamp
- ☐ Eindhoven/Oirschot
- ☐ Emmen
- ☐ Enschede/Twenthe
- ☐ Ermelo
- ☐ 't Harde
- ☐ Havelte
- ☐ Heerlen
- ☐ Julianadorp
- ☐ Leeuwarden
- ☐ Middelburg
- ☐ Nijmegen
- ☐ Oegstgeest
- ☐ Schaarsbergen
- ☐ Venlo
- ☐ Zeist
- ☐ **Machtiging**

Buitenland

Zet een kruisje bij de plaats waar u
geholpen wilt worden.

- ☐ Aruba
- ☐ Curaçao
- ☐ Ramstein

Let op

Voor de leden die ge-
plaatst zijn in Ramstein/
Heidelberg aanmelden
bij:

H. Klappers
0049 159 02 85 35 99
klappersharry@gmail.
com

**Data belasting-
service buitenland
Curaçao**
31 maart t/m 17 april
2026.

Aruba
23 maart t/m 27 maart
2026.

Ramstein
28, 29 en 30 april 2026.

**Stuur deze pagina voor
1 april 2026
gefrankeerd terug naar:**

**VBM Belastingsservice
Postbus 93037, 2509 AA
Den Haag**

Nieuw DB-lid Theo de Jong

**‘WIE ONZE TIJD VERDOET MAG EEN TEGENREACTIE
VERWACHTEN’**

Tijdens de Algemene Vergadering van de VBM op 28 november 2025 werd Theo de Jong benoemd in het dagelijks bestuur. De bedoeling is dat Theo de Jong de voorzittersfunctie gaat overnemen van Jean Debie, na een gedegen inwerkperiode. De Jong was tussen 2002 en 2019 militair, waarna hij tot eind 2021 een burgerfunctie vervulde bij de Directie Training & Operaties in het hoofdkwartier van de KL. Theo de Jong is infanterist, logistiekeling, veteraan, studeerde Bedrijfskunde en is gepokt en gemazeld als medezeggenschapper.

Je bent in 2002 begonnen bij de infanterie. Welke functies heb je daar vervuld?

“Ik ben eerst opgeleid als Dragon-schutter, Minimi-schutter en underslung-schutter. De Dragon was een geleid antitankwapen, dat is nu niet meer in gebruik. Ik heb eigenlijk alle functies in de infanteriegroep wel doorlopen, met als nevenfunctie combat life saver. Ik ben alleen géén schutter lange afstand geweest.”

Je bent later overgestapt naar eerst 110 Transport en daarna 140 Zwaar Transport. Waarom?

“Dat had te maken met de sluiting van legerplaats Seedorf. Ik vond enerzijds dat ik nog niet klaar was bij de infan-

terie, maar ik hoorde van een collega over de mogelijkheid naar 110 BOS-compagnie te gaan (Brandstof, Olie en Smeermiddelen) en dat sprak mij aan. Dat werd later 110 Transport- en 140 Zwaar Transportcompagnie. Infanterie blijft wel waar ik mij het meest thuis voel. Binnenkort laat ik mij een veteranentenue aanmeten en ik vind het speciaal dat daar de baret van 42 Pantserinfanteriebataljon Limburgse Jagers (42 BLJ) bij zit. Op de functies bij andere eenheden ben ik ook trots, maar wat ik bij de infanterie heb geleerd en meegemaakt heeft het meest impact gehad op wie ik ben.”

Dan doel je waarschijnlijk ook op je uitzendingen. Hoe heb jij die beleefd?

“Mijn eerste uitzending was in 2004 naar Ar-Rumaythah in Irak. Ik zat toen nog bij 42 BLJ. Daar hadden we te maken met veel incidenten, onder andere een hinderlaag naar aanleiding waarvan twee collega's een dapperheidsonderscheiding hebben ontvangen. Tijdens de hinderlaag is er met KKW (Klein Kaliber Wapens) en RPG's (rocket propelled grenades) op ons geschoten. Die twee collega's stonden achter de MAG van de Mercedes Benz om vuur uit te brengen. Ik ben zelf achter het boordwapen (een MAG) van de Patria gegaan om te schieten. Ik kreeg een storing en ging met de Minimi eruit om daarmee te vuren. Tijdens een reünie vorig jaar hoorde ik van collega's dat ik ook nog met het

boordwapen heb gevuld – voor de storing – maar dat kan ik me niet herinneren. Dat was het eerste uitgebreide vuurcontact, waarna meer incidenten volgden, soms dagen achter elkaar. We waren regelmatig meer dan 16 uur per dag actief, met heel weinig rust. Toen ik weer terug was in Nederland heeft het wel even geduurd voordat ik weer mijn oude zelf was.

In 2006 en in 2008-2009 ben ik op uitzending geweest naar Afghanistan. Mijn laatste uitzending was in 2014 naar Gao in Mali.”

Wat was je functie in Mali?

“Ik was een soort logistiek coördinator. We waren in eerste instantie met een klein aantal logistiekelingen op een verkennende missie, met als doel de juiste voorbereidingen te treffen om al het materieel vanuit de havens van Ivoorkust en Senegal zelf naar Gao te verplaatsen, voor een groot deel over onverharde wegen. Deze plannen wijzigden, waarna we werden aangeklikt bij de genie. We zijn toen de aanvoer van brandstof, water en bouwmaterialen voor Kamp Castor - dat nog in opbouw was - gaan coördineren. In een later stadium - toen er meer logistieke collega's in het gebied waren aangekomen - zijn we ons gaan bezighouden met de opvang, het laden en lossen van het materieel vanuit Nederland, waaronder alle voertuigen.

Als ik de vraag krijg: wanneer was je nou het meest trots op hoe de organisatie functioneerde, dan was dat tijdens de missies. Ook in vergelijking met andere landen: wij zijn dan heel pragmatisch – soms ook te pragmatisch – maar als het mis gaat blijven we koel, rustig en fiksen het. Maar kom je daarna terug in de ‘vredesbedrijfsvoering’ – waarbij je eigenlijk de organisatie in stand moet houden voor als het misgaat – dan ben je ineens veel minder doelgericht bezig en lijkt het of de gemiddelde militair een beetje in de war raakt. Dan wordt er soms te veel gefocust op regeltjes.”

Hoe kwam het dat een militair in hart en nieren zoals jij, toch het ‘pak uittrok’?

“Ik had nooit gedacht dat ik dat zou doen, maar op enig moment heb ik toch die keuze gemaakt vanwege – kort samengevat – onmogelijkheden op loopbaangebied. Ik ben toen aangenomen op een coördinerende burgerfunctie bij de Directie Training en Operaties (DT&O) binnen de landmacht. Ik had mijn studie Bedrijfskunde afgerond, maar ik ben daar ook aangenomen vanwege mijn ervaring met en kennis over reorganiseren uit de medezeggenschap.” (Theo de Jong zat in de MC Bevoorrading en Transportcommando, GMC OOCL als

secretaris en de DMC CLAS als voorzitter, red.)

“Ik heb bij de DT&O gemerkt dat overlegsessies met de vakbonden over reorganisaties heel soepel kunnen gaan, als de juiste mensen met de juiste kennis aan tafel zitten en medezeggenschap wordt betrokken. Je ziet dat sommige commandanten geen prioriteit geven aan het zich verdiepen in het voorgeschreven reorganisatieproces, terwijl projectleiders het URD (Uitvoering Reorganisaties Defensie) niet altijd even zorgvuldig doornemen. Met de juiste begeleiding en coördinatie kan dit worden verholpen. Het is goed dat Defensie nu een Hoofd cluster coördinatie reorganisaties heeft. Die kan zorgen dat er geen ‘gezeik’ meer is met de bonden, als de juiste kennis op de juiste plek aanwezig is.”

In de praktijk loopt het overleg nog niet altijd even soepel. Worden de vakbonden te veel als een ‘pain in the ass’ gezien?

“Sommige stafmedewerkers en officieren lijken een aversie te hebben voor alles wat met vakbonden te maken heeft. Opvallend is dat al snel naar de vakbonden wordt gewezen als vertragende factor, terwijl het aandeel dat de organisatie hier zelf in heeft over het hoofd wordt gezien. Vaak

worden op basis van aannames conclusies getrokken, zonder dat sprake is van een gedegen probleemanalyse. Dat is mijn persoonlijke ervaring, dus dat geldt wellicht niet voor iedereen. Sommigen hebben het idee dat bonden op een eilandje met hun eigen dingen bezig zijn. Aan onze kant zitten vakbonden zo diep in de materie, dat ze niet moeten vergeten waar het eigenlijk om gaat. Want ook al heb je goede punten, je moet ook je prioriteiten in het oog houden. Over het algemeen vind ik dat er heel serieus en waardevol overleg wordt gevoerd, uitzonderingen daargelaten.”

Wat beweegt jou om nu te gaan voor een bestuursfunctie bij de VBM?

“Ik denk dat ik wel een ‘verbindende rol’ kan spelen. Ik ben ontvankelijk voor wat de ander te zeggen heeft. Ik heb natuurlijk wel een mening en een visie, maar schiet niet meteen in de verdediging. Aan de andere kant, als ik merk dat mensen zaken trainen of uit eigenbelang handelen, of onze tijd aan het verdoen zijn, dan mag er ook een tegenactie plaatsvinden.

Eén van de belangrijkste lessen uit de medezeggenschap is, dat je niet uitsluitend naar het belang van het personeel moet kijken, maar ook moet proberen door de bril te kijken van de commandant. En dan de andere kant spiegelen. Zoals ik eerder heb gezegd: je moet eerst begrijpen om begrepen te worden.”

Welke adviezen heeft Jean Debie jou al gegeven?

“Hij geeft doorlopend adviezen, onder andere om te zorgen dat je alles goed bijhoudt, focus behoudt, weloverwogen besluiten neemt en indien nodig snel reageert. Eén advies heeft hij me jaren geleden al gegeven: om ook voldoende tijd met je kinderen door te brengen.”

Inkomensaanvulling voor burgermedewerkers bij inzet als reservist

Heeft een burgermedewerker bij Defensie ook een aanstelling als reservist? En neemt de medewerker op die burgeraanstelling onbetaald verlof op voor de inzet als reservist? Dan wordt het salaris als reservist voor de periode van inzet, aangevuld tot het salaris van de burgermedewerker. Dit gaat in vanaf 1 januari 2026.

Wordt een burgermedewerker tijdens werktijd (volgens het werkrooster in Selfservice) ingezet als reservist? Dan kan diegene daarvoor via de Selfservice app Verlof buitengewoon onbezoldigd verlof voor de inzet als reservist opnemen.

De commandant controleert of de burgermedewerker op dat moment daadwerkelijk wordt ingezet als reservist.

Informatie

ADRESWIJZIGING /LEDENADMINISTRATIE
070 315 51 11 of
ledenadministratie@mijnvbm.nl

BELASTINGINFO EN -HULP
belastingservice@mijnvbm.nl

HELPDESK
Benno Beumers, Gabriëlle Driehuijs, Ton van Elst, Wesley Wonnink en Denise Zuurveld.
070 315 51 11 of helpdesk@mijnvbm.nl of vul het formulier in op onze website

NABESTAANDENZORG EN BUNDEL
Susie Rangai
nazorg@mijnvbm.nl

De Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel VBM verleent nazorg bij overlijden. Wij kunnen u doeltreffend ondersteunen. U kunt ons helpen door al uw gegevens te ordenen. Vraag bij de VBM naar de handleiding voor nabestaanden of kijk op www.vbm.info bij 'diensten'.

STICHTING MSF (SOCIAAL FONDS)
Dirk Jan Goedee.
Bereikbaar op telnr.: 06 17 85 80 99
Woensdag en vrijdag van 09.00-16.00 uur

Tevens te bereiken via:
stichting.msf@gmail.com
www.stichtingmsf.nl

PROBLEEM ONTERECHT ONTVANGEN TOD KMAR

Op 17 december 2025 werden wij als VBM onaangenaam verrast over TOD terugbetaling per januari 2026 voor zo'n 1600 KMar-medewerkers die in de periode 2023-2025 onterechte TOD (verrekening) hadden of soms nog moesten krijgen.

Dit heeft niets te maken met de invoering per 1 januari 2026 van de nieuwe TOD-achteraf-regeling voor de KMar die de bonden recent zijn overeengekomen. (Voor de rest van Defensie is de TOD-achteraf afgelopen augustus ingevoerd.)

De reden voor de VBM om met invoeringsuitstel voor de KMar akkoord te gaan, was de invoering van hun roostermanagementtool Roosterflex. Deze tool zorgt er nu voor dat personeel een (onterechte) TOD-nabetaaling heeft gekregen. Vanwege de fiscale jaargrensovergang zou men straks meer moeten terugbetalen dan dat men ongewild extra heeft gekregen. (Het betaalde bedrag is netto maar wordt bruto teruggevorderd.) Dit zal dan pas weer worden rechtgetrokken bij de belastingaangifte in 2027!

De VBM heeft haar ongenoegen geuit over deze gang van zaken aan de directeur werkgeverszaken Defensie. We hebben hem verzocht alles in het werk te stellen om zoveel mogelijk brokken te voorkomen. Hij gaat ons informeren over de voortgang.

Wij begrijpen dat dit onverkwikkelijk is voor de 1600 KMar collega's, maar u kunt erop vertrouwen dat we erbovenop blijven zitten.

Beste Medezeggenschappers,

In artikel 1, onder a, van de Regeling Overlegprocedures bij Reorganisaties (ROR) wordt een reorganisatie gedefinieerd als: 'een wijziging in de structuur en/of omvang van de vredesorganisatie of een deel daarvan, die betrekking heeft op ten minste vijf arbeidsplaatsen'.

Wanneer aan deze definitie wordt voldaan, is de ROR van toepassing op het te voeren overleg. Als een organisatiewijziging minder dan vijf functies raakt, is er sprake van een Kleinschalige Organisatieverandering (KSO) en hoeft de ROR-procedure niet te worden gevolgd.

Het kan soms wenselijk zijn om veranderingen in de organisatie (gedeeltelijk) door te voeren, terwijl formele besluitvorming over een (re)organisatie nog niet (volledig) heeft plaatsgevonden. Dan moet, in overeenstemming met het BMD, wel overleg worden gevoerd met de betrokken MC. Er kan bijvoorbeeld tijdelijk een werkorganisatie worden ingesteld, al dan niet ter ondersteuning van een KSO.

Reorganisaties worden gefaseerd doorgevoerd. De vakbonden zijn betrokken bij de beoordeling van de personele aspecten ervan. Dat gebeurt in het Sectoroverleg Defensie. Volgens de ROR richt dit overleg zich op het bijzondere arbeidsvoorwaardelijke instrumentarium, de sociale aspecten en de personele effecten voor zover deze raken aan het algemene personeelsbeleid. Onderwerpen die zijn voorbehouden aan het georganiseerd overleg vormen een gegeven voor de medezeggenschap. Zo kan de medezeggenschap geen advies uitbrengen over de personeelsparagraaf in een VRP.

Op dit moment verschillen de vakbonden en Defensie (lees: de staatssecretaris) van mening over het zogenoemde Groeiplan Defensie. Zie pagina 4 van deze Trivizier. Er is onder meer verschil van inzicht over de bovengrens bij een KSO. Defensie heeft deze bovengrens eenzijdig verhoogd naar 50 functies. Defensie beschouwt het Groeiplan Defensie als vervanger van de URD, terwijl de vakbonden vinden dat hiervan geen sprake kan zijn.

De vakbonden vrezen dat waar snelheid boven zorgvuldigheid wordt geplaatst, dit nadelige gevolgen kan hebben voor de rechtspositie van medewerkers.

Gelet op deze mogelijke nadelige gevolgen, waarbij sociale aspecten en personele effecten onvoldoende kunnen worden gewogen, verzoeken wij u als lid van de medezeggenschap geen positief advies uit te brengen over:

1. Een KSO waarbij meer dan 4 functies worden geraakt.
2. Een reorganisatie waarbij het Groeiplan Defensie wordt toegepast en niet uitsluitend sprake is van het creëren van nieuwe functies (O) of het uitbreiden van bestaande functies, maar waarbij ook het personeel (P) wordt geraakt.

Vragen? Graag staan wij u te woord of adviseren u in die gevallen. Stuur een mailtje naar mzo@mijnvbm.nl.

VERKIEZINGSDATA MEDEZEGGENSCHAP

Bestuursstaf

Dco 5 maart

CZSK

TRMP 2 februari
STAFGROEP 18 februari
P&O CZSK 23 februari
RUYT 23 februari
(tussentijdse verkiezingen)

CLAS

400 GNKbat 14 februari

KMar

Pi-NL 16 t/m 20 februari
(tussentijdse verkiezingen)

DOSCO

MGLC 24 februari
EGB 2-6 maart

COMMIT

ICS 24 februari
GIS 25 februari

De antwoorden op de medezeggenschapsquiz op pagina 15:
1C, 2A, 3C, 4C, 5B

BETAALDATA SALARISSEN

Defensie betaalt de salarissen op dinsdag 24 februari 2026. Het ABP en de SVB storten de uitkeringen op maandag 23 februari 2026.

Meepraten in een adviesgroep? Doen!

ENTHOUSIASTE LEDEN GEZOCHT VOOR (ONDER ANDERE) DE ADVIESGROEP POST-ACTIEVEN

Natuurlijk, het is lekker makkelijk om te klagen over wat er allemaal niet goed gaat. Maar je kunt beter meepráten over hoe het misschien beter zou kunnen. Nou zien we in de praktijk dat veel actief dienenden het een stap te ver vinden gaan om toe te treden tot een afdelingsbestuur van de VBM. Gelukkig kent de VBM ook adviesgroepen. Deze adviesgroepen zijn een mooie en laagdrempelige manier om toch de binding tussen de VBM en de werkvloer te versterken. De VBM kent de adviesgroepen CLAS, CLRS, CZSK, KMar, DOSCO, COMMIT, BS, reservisten, post-actieven en arbeidsvoorwaarden. Net als de meeste adviesgroepen voor actief dienenden, kan ook de adviesgroep post-actieven wel wat vers bloed gebruiken!

Wat voor onderwerpen worden besproken in een adviesgroep?

Eigenlijk zijn de onderwerpen heel divers, er kan van alles besproken worden, afhankelijk van de adviesgroep: reorganisaties, beleidsveranderingen, aanwijzingen, cao-onderhandelingen, maar ook de PGU/PSU of bepaalde knelpunten. Een pensioenvraag kan bijvoorbeeld door de gespreksleider van de adviesgroep post-actieven worden meegenomen naar het georganiseerd overleg, waarna het antwoord weer wordt teruggekoppeld.

Adviesgroepen zijn heel belangrijk voor de VBM. Ze zijn een goede manier om te horen en voelen wat er leeft op de werkvloer, om dat vervolgens mee te nemen naar

de overlegtafels. Of naar de MC, als een onderwerp daar thuishoort. Maar hoeveel ervaring moet je eigenlijk hebben om je aan te melden voor een adviesgroep?

Je rang, stand, schaal, opleiding of ervaring zijn niet van belang. Voor de VBM is het juist het mooiste om uit alle geledingen iemand te hebben. Natuurlijk is het handig wanneer je zelf veel kennis hebt, maar je bent ook een spreekbuis voor anderen. Dat betekent dus wel dat je de tijd en moeite moet nemen om collega's te spreken. Dingen die je bespreekt aan de koffietafel, in de kantine of op oefening, kun je ter sprake brengen in de adviesgroep. Andersom hoor je ook dingen in de adviesgroep die je weer mee terugneemt naar de werkvloer.

Slimmere oplossingen

De adviesgroepen kunnen de VBM gevraagd en ongevraagd van advies dienen. Door direct advies van onze leden kunnen wij als vakbond betere en slimmere oplossingen ontwikkelen, besluitvorming aanscherpen en onze invloed vergroten door signalen van de werkvloer.

Voor u als lid van de adviesgroep betekent het dat u belangrijke updates ontvangt over de laatste ontwikkelingen aan de overlegtafels.

Heeft u als VBM-lid interesse in deelname aan een adviesgroep? Stuur dan een e-mail naar: cbb@mijnvbm.nl
We horen graag van u!

KOLONEL B.D. PETER KEMNA OVER MILITAIRE EN HYBRIDE DREIGINGEN

De weerbaarheidsopgave van Nederland

Is de Nederlandse samenleving voldoende weerbaar tegen militaire of hybride dreiging uit Rusland, China of andere landen? Wat als we lange tijd zonder stroom of drinkwater komen te zitten, of we te maken krijgen met overstromingen? Tijdens het informele gedeelte van de 115e Algemene Vergadering op 28 november 2025, gehouden op de Luitenant-kolonel Tonnetkazerne in 't Harde, hield kolonel b.d. Peter Kemna een presentatie over de weerbaarheidsopgave in het

licht van militaire en hybride dreigingen. Peter Kemna was tot voor kort Regionaal Militair Commandant Zuid-Nederland. Hij ging in zijn presentatie vooral in op de uitdagingen voor het civiele gezag.

De samenleving ziet niet altijd wat er allemaal gebeurt om die weerbaarheid te vergroten. Maar het is zeker niet zo dat er niets geregeld is, blijkt uit het verhaal van kolonel b.d. Kemna. "Je ziet dat tijdens een crisis er eerst wordt gekeken naar de

officiële instanties: gemeenten, veiligheidsregio's, provincies en het Rijk. Of naar organisaties zoals het Rode Kruis of het Leger des Heils. Die organisaties zijn niet hiërarchisch aan elkaar verbonden, dus daar zit een uitdaging als het gaat om coördinatie van activiteiten."

Hij vervolgt: "Als militair zijn we gewend hiërarchisch te denken, maar dat geldt niet voor organisaties die op vrijwillige basis functioneren en geen deel uitmaken van

de hiërarchie in de crisisstructuur. Neem als voorbeeld het Rode Kruis. Ik heb tijdens mijn uitzendingen gemerkt dat het Rode Kruis vaak wel aan tafel zit, maar dat zij niet altijd dezelfde insteek en prioriteit hadden bij de uitvoering van hun taak, als wij hadden als militairen. Het Rode Kruis maakt – terecht – eigen keuzes bij de hulpverlening en laat zich daarbij in beginsel niet ‘sturen’.

In het klein geldt dat ook hier in Nederland. Bij calamiteiten zouden boeren – die best veel zwaar materieel hebben – een rol kunnen spelen. Of brouwerijen, vanwege hun soms grote watervoorraden. Je kunt afspraken maken met land- en tuinbouworganisaties, maar het blijven zelfstandige instituten, dus je moet misschien beginnen op basis van goodwill zaken met ze doen.

Het probleem is niet dat organisaties niet weten wat ze moeten doen. Het probleem zit er eerder in dat mensen elkaars autoriteit ook moeten erkennen in bepaalde situaties. De samenwerking tussen gemeenten, veiligheidsregio's, maatschappelijke organisaties en inwoners brengt een extra complexiteit met zich mee. Alle initiatieven moeten ergens op elkaar worden gelegd. Nou, daar zijn nu de veiligheids-

regio's mee bezig. De veiligheidsregio's proberen nu die initiatieven allemaal op elkaar te leggen en te kijken: wat betekent dat voor onze regio.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft als hulpmiddel voor lokaal bestuur de meest essentiële activiteiten samengevat die een gemeente of een veiligheidsregio zou kunnen uitvoeren. Veiligheidsregio's zijn betrokken bij de ontwikkeling van programma's en het opzetten van pilots om de weerbaarheidsopgave handen en voeten te geven." Nemen Nederlanders de dreiging voldoende serieus? Volgens Peter Kemna over het algemeen wel: "Je ziet dat oorlog met Rusland nadrukkelijk door mensen genoemd wordt als je vraagt waar ze zich zorgen over maken. Anderen roepen: dat is zo ver weg, we moeten ons daar minder druk over maken. Dat geldt ook voor sommige bestuurders overigens, maar gelukkig wel steeds minder!

Maar iedereen kent de voorbeelden uit het nieuws, van activiteiten waarvan we eigenlijk wel vrij zeker weten dat ze gelinkt zijn aan China, op het gebied van spionage en sabotage, of Rusland." Hoe erg is dat dan? Gebeurde dit niet altijd al? "De Nederlandse economie gaat uit van

samenwerking en openheid, maar is dat nog wel zo verstandig? We schatten – wat China betreft – in dat onze economische veiligheid en welvaart in het geding zijn. Voor Rusland geldt daarnaast dat het land geografisch een bedreiging vormt voor het Navo-verdragsgebied. De Baltische staten staan onder enorme druk vanuit Rusland. Poetin refereert vaak aan het rijk van tsaar Peter de Grote en wil een 'invloedssfeer', oftewel een bufferzone rondom Rusland. Dat gaat echt niet veranderen door twee telefoontjes met Amerika. De Russische oorlogsindustrie draait volop en opbouw, herstel en de professionalisering van het Russische leger gaan sneller dan verwacht. De economie is overgegaan in een oorlogseconomie en dat draai je ook niet zomaar terug. Daarnaast zien we dat ze heel snel lessen leren uit de oorlog in Oekraïne. De samenwerking tussen hun luchtmacht en landmacht wordt beter. Ze zijn enorm snel militair aan het opschalen. De NAVO maakt zich daar zorgen over en zal daar iets tegenover moeten zetten. Dus de NAVO-norm moest omhoog, omdat onze territoriale veiligheid in het geding is."

Saamhorigheid

Hoe zit het met de individuele weerbaarheid van mensen? Die is volgens Peter Kemna vrij laag. "Dat is één van de belangrijkste aspecten van weerbaarheid in zijn totaliteit. Je kunt natuurlijk deelnemen aan de nationale weerbaarheidstraining. Ik heb zelf thuis ook een 72-uur pakket. Heb je een aggregaat nodig? Heb je een noodradio? Er is bijvoorbeeld een landelijke organisatie van toegewijde radioamateurs die betrouwbare noodcommunicatie biedt wanneer conventionele systemen falen (DARES). Als de pleuris uitbreekt en reguliere communicatievoorzieningen van hulpdiensten uitvallen of ontoereikend zijn, kunnen zij voor een deel voorzien in informatieverbreiding."

FAMILIEBERICHTEN

Postbus 93037 2509 AA Den Haag, e-mail: redactie@mijnvbm.nl

OVERLEDEN

November 2025

17-11 J.C. Oomen (78 jaar)
LTZT2OC b.d.
Hoorneslaan 687
2221 GJ Katwijk

30-11 H. Kanninga (71 jaar)
Gepensioneerd burger
Dingspil 42
9531 HC Borger

December 2025

01-12 T. van der Velde (89 jaar)
AOOBDGSK b.d.
Sint Janplein 13
5427 BG Boekel

05-12 F.A. Ananias (83 jaar)
OPPKOK b.d.
p/a Plantsoenstraat 4
1781 JP Den Helder

10-12 F.R. van den Broeke (93 jaar)
AOOLDA b.d.
Buitentocht 31
2353 VK Leiderdorp

14-12 B. van Kampen (84 jaar)
LTZ2OC b.d.
Hoofdstraat 31G
7311 JT Apeldoorn

17-12 B. Tuin (91 jaar)
LTZVK2 b.d.
Cornelis Riekelsstraat 10
1785 NN Den Helder

23-12 P.G. Diependaal (88 jaar)
LTZVK2 b.d.
Van den Houtstraat 32
4921 EX Made

27-12 W.A.J. Kuijpers (76 jaar)
Sgt1 KL b.d.
Puccinihof 616
5049 GW Tilburg

Januari 2026

01-01 J. Reumer (88 jaar)
LTZVK2 b.d.
De Ruijterstraat 13
1782 RH Den Helder

Het algemeen bestuur betuigt de nabestaanden oprechte deelneming met hun verlies.

IN MEMORIAM WALTER KUIJPERS

Op 27 december jl. is drager van het teken van verdienste van de VBM Walter Kuijpers overleden.

Sgt1 KL b.d. Kuijpers heeft een lange staat van verdienste binnen de vereniging. Hij werd in 1974 lid van de Landelijke Korporaalsvereniging LKV. Een jaar later werd hij afdelingsvoorzitter van deze bond, die in 1993 toetrad tot de VBM. Walter werd districtsvoorzitter binnen de nieuw gevormde VBM/LKV, waarna hij in 1999 toetrad tot het algemeen bestuur.

Daarnaast bleef hij zich ook op lokaal niveau voor leden inzetten.

Kenmerkend voor Walter waren zijn vasthoudendheid en niet aflatende ijver met betrekking tot het welzijn van het personeel. Hij was iemand die goed kon luisteren, rustig over zaken nadacht om vervolgens goed onderbouwd zijn mening te geven. In 2003 nam Walter afscheid van het algemeen bestuur. Hij bleef daarna nog wel actief als nazorgmedewerker.

Walter Kuijpers werd 76 jaar.

IN MEMORIAM DORUS TUIN

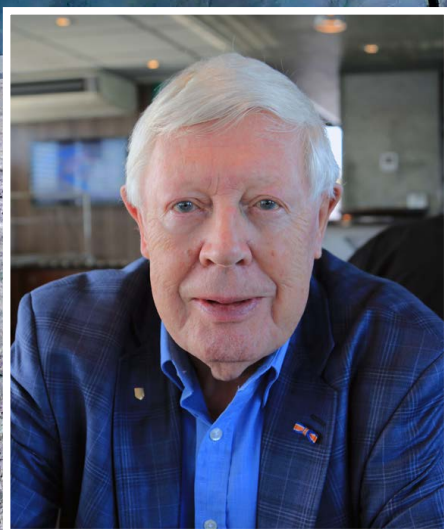
Op woensdag 17 december 2025 is Berend 'Dorus' Tuin overleden. Hij was erelid van de VBM.

LTZVK2 b.d. Tuin heeft zich gedurende tientallen jaren ingezet voor zijn vakbond. Dat deed hij onder andere als enthousiaste afdelingsbestuurder, als individuele belangbehartiger en in de toenmalige commissie voor niet-actief dienenden van de afdeling Den Helder. Maar zijn grootste verdiensten voor de bond waren als nazorg-vertegenwoordiger. De reputatie van Dorus was hierin zo groot dat hij vaak al bij voormalige collega's in Den Helder werd geroepen, wanneer deze niet lang meer te leven hadden. Met zijn kennis, inlevingsvermogen én relativeringsvermogen was Dorus een geweldige steun voor betreffende leden en nabestaanden. En daarmee ook voor de nazorgorganisatie van de VBM.

Vanwege zijn grote verdiensten voor de bond ontving Dorus Tuin op 20 november 1992 het teken van verdienste en op 16 mei 2008 het erelidmaatschap van de VBM.

Dorus Tuin dankte zijn bijnaam overigens aan een ontmoeting met Doris Day, een in de jaren '50 van de vorige eeuw wereldberoemde zangeres/actrice. Als stoker kreeg je bij de marine een bijnaam die vanwege het lawaai van de machines makkelijk te schreeuwen moest zijn. Tijdens een wereldreis met de marine bezocht Berend in 1953 Hollywood, waar hij werd aangesproken door een mevrouw. Tijdens het lange gesprek dat hierop volgde, kwam Dorus erachter dat deze mevrouw Doris Day was.

Dorus Tuin was rechtschapen, sociaal bewogen en begaan met de problemen van de leden in het algemeen en de postactieven in het bijzonder. Hij werd 91 jaar oud.

‘Meer aandacht nodig voor morele component bij Hoofdtak 1’

De morele component betreft de wilskracht om te vechten en de bereidheid om in de geest van het opgedragen gevecht dóór te zetten in moeilijke omstandigheden. Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK) viceadmiraal Boudewijn Boots doet in zijn themarapport over dit onderwerp, met als subtitel ‘Je weet waar je voor getekend hebt’, een aantal aanbevelingen om de morele component te verbeteren. Want, zo schrijft de IGK: ‘We hebben werk te doen.’

Ondanks het grote belang van de morele component – de doctrine richt zich niet voor niets primair op het verslaan van de morele component van de vijand – zijn er binnen Defensie geluiden dat hier onvoldoende aandacht voor is, constateert de IGK. Daarom heeft hij een themaonderzoek uitgevoerd. Het resultaat daarvan is een rapport, gebaseerd op 7.500 minuten aan interviews en ruim 3.000 pagina’s aan gespreksdata met beroepsmilitairen, reservisten, burgermedewerkers en hun thuisfront. Dit is aangevuld met een vragenlijst onder ruim 450 respondenten.

Een eerste probleem dat uit het onderzoek naar voren komt, is dat een breed geaccepteerde definitie van de morele component ontbreekt, evenals regie en kwaliteitseisen. Daardoor ontstaat ruimte voor individuele initiatieven, met als risico dat er een wildgroei ontstaat. Mede hierdoor wordt de morele component te weinig geïntegreerd in het opleidings- en vormingsdomein en het operationele gereedstellingsproces.

Defensiemedewerkers (h)erkennen de toegenomen dreiging en focus op Hoofdtak 1, maar zien onvoldoende wat dit concreet voor hen betekent. Het is lastig om een vertaling te maken naar gevolgen voor de eigen werk- en privécontext.

De IGK komt met vijf adviezen. Het eerste daarvan richt zich op het vastleggen van de morele component binnen de organisatie: bij wie ligt de verantwoordelijkheid, wie heeft het mandaat en wie kan als procesverantwoordelijke worden aangewezen, in het bijzonder in het gereedstellingsproces en het opleidings- en vormingsdomein. Ook adviseert de IGK om defensiebrede meetinstrumenten te ontwikkelen om de morele component periodiek in kaart te brengen.

De defensiemedewerker en het thuisfront moeten meer duidelijkheid krijgen over wat er concreet van hen verwacht wordt in (aanloop naar) Hoofdtak 1. Ook als dit nog onbekend is, of een minder geruststellend bericht is. Bij het thuisfront is behoefte aan meer informatie, niet alleen over de veiligheidssituatie en de koers van Defensie, maar ook over welke (zorg)faciliteiten er voor hen wel en niet zijn, zowel binnen als buiten Defensie. De IGK adviseert ook om te inventariseren wat de mogelijkheden zijn op het gebied van (financiële) compensatie voor inkomstenderving (van de partner), kinderopvang en mantelzorg.

De IGK noemt ook de slagen die nog te maken zijn op het gebied van personele gereedheid, materiële gereedheid en geoefendheid, het tegengaan van regeldruk en de ‘bezuinigingsmentaliteit’. Ook deze hebben een verband met de morele component. Het laatste advies ten slotte, aan alle defensiemedewerkers, is om zichzelf de vraag te stellen: wat betekent Hoofdtak 1 voor mij en wat dit vraagt van mij?

PUZZEL

e-mail: redactie@mijnvbm.nl

LIEFDESPUZZEL

Vul de woorden in aan de hand van de gegeven hints. De aangegeven hokjes vormen samen het antwoord van deze puzzel!

Stuur deze oplossing vóór **23 februari** 2026 naar: puzzel@mijnvbm.nl
Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden!

Let op: het is niet meer mogelijk het antwoord per post in te sturen. Dit komt omdat we de VVV-bonnen alleen nog digitaal uitgeven. De winnaars zullen de prijs per e-mail ontvangen.

Onder de goede inzendingen worden 3 digitale VVV-cadeaukaarten t.w.v. €20,- verloot. (Alleen inzendingen op naam van leden loten mee). Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U verleent de VBM toestemming om uw naam en woonplaats te publiceren wanneer u tot een van de winnaars behoort.

Oplossing december 2025:
Sterrenlicht

De winnaars zijn (na loting):
Hoofdprijs: H.T.W. van Rijswijk, Westervoort
J. de Jong, 't Zand
G.H. Hulsegge, Vriezenveen

HINTS

1. Romeinse godin van de liefde
2. Vraag om te trouwen
3. Relatie op afstand
4. Onverklaarbare klik tussen twee mensen
5. Andere naam voor wederhelft
6. Blijvend toegewijd zijn aan elkaar
7. Reis direct na het huwelijk
8. Jaarlijkse viering van een relatie
9. Vroege vorm van een relatie
10. Engels woord voor Zielsverwant
11. Jeugdig, onschuldig liefdesgevoel
12. Liefdevolle genegenheid
13. Diepe bewondering en liefde tonen
14. Sieraad als teken van verbondenheid
15. Wat twee geliefden samen nog voor zich hebben

♥														
	♥													
♥														
						♥								
					♥									
♥														
						♥								
♥														
									♥					
♥														
♥														
	♥													
♥														
											♥			

ANTWOORD

Geactualiseerde brochure 'Nazorg bij overlijden'

Niemand denkt graag aan overlijden. Bedenk echter dat uw nabestaanden het al moeilijk genoeg hebben met het verwerken van hun verdriet.

Door een groep van 8 zeer gewaardeerde vrijwilligers wordt door de VBM nazorg verleend aan nabestaanden van overleden leden. Ook bij een dreigend levenseinde wordt aan leden die te kennen geven daaraan behoefte te hebben, zorg verleend. Bij actief dienenden vindt deze zorg plaats in nauw overleg met de Dienst Bedrijfsmaatschappelijk Werk.

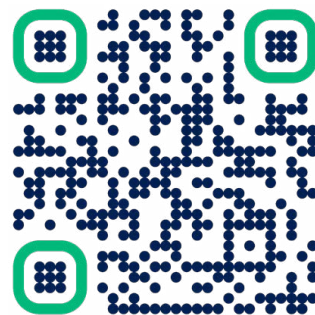
De VBM biedt aan leden de brochure 'Nazorg bij overlijden' aan. Deze 'nazorgbundel' is onlangs geactualiseerd (versie oktober 2025) en is te vinden op: www.vbm.info/images/storiesnieuws2025/nazorgbundel2025.pdf of scan de QR-code:

Vragen? e-mail: nazorg@mijnvbm.nl

Nog geen lid?
Meld u aan op www.vbm.info

070 3155111

of via MDTN (sterretje dan nummer) *0654666156

 VBM - **BBTV**
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel
VAKBOND VOOR JONGE
BEROEPSMILITAIREN